HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șaptea)

14 decembrie 2017*

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie civilă – Regulamentul (CE) nr. 805/2004 – Domeniu de aplicare – Titlu executoriu european pentru creanțele necontestate – Titluri executorii care pot fi certificate ca titlu executoriu european – Decizie privind cuantumul cheltuielilor de judecată cuprinsă într-o hotărâre care nu privește o creanță necontestată – Excludere”

În cauza C-66/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (Tribunalul Districtual Poznań-Grunwald și Jeżyce din Poznań, Polonia), prin decizia din 31 ianuarie 2017, primită de Curte la 7 februarie 2017, în procedura

**Grzegorz Chudaś,**

**Irena Chudaś**

împotriva

**DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft,**

CURTEA (Camera a șaptea),

compusă din domnul A. Rosas, președinte de cameră, și doamnele C. Toader (raportor) și A. Prechal, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;

– pentru Comisia Europeană, de M. Wilderspin și de A. Stobiecka-Kuik, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: polona.

## Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4 punctul 1 și a articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui Titlu Executoriu European pentru creanțele necontestate (JO 2004, L 143, p. 15, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 3).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Grzegorz Chudaś și doamna Irena Chudaś, pe de o parte, și DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft, pe de altă parte, în legătură cu o cerere având ca obiect certificarea ca titlu executoriu european a unei decizii privind cuantumul cheltuielilor de judecată, cuprinsă într-o hotărâre care nu privește o creanță necontestată.

### *Cadrul juridic*

#### *Dreptul Uniunii*

3 Potrivit considerentelor (4)-(7) ale Regulamentului nr. 805/2004:

„(4) La 30 noiembrie 2000, Consiliul adoptă un program privind măsurile de punere în practică a principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor în materie civilă și comercială [JO 2001, C 12, p. 1]. Acest program prevede într-o primă fază eliminarea procedurii de exequatur, anume crearea unui titlu executoriu european, pentru creanțele necontestate.

(5) Noțiunea de «creanțe necontestate» ar trebui să cuprindă toate situațiile în care un creditor, în lipsa stabilită a oricărei contestații din partea debitorului cu privire la natura și valoarea unei creanțe pecuniare, a obținut fie o hotărâre judecătorească împotriva acestui debitor, fie un act executoriu care necesită o acceptare expresă a debitorului, indiferent că este vorba despre o tranzacție judiciară sau de un act autentic.

(6) Lipsa de obiecții din partea debitorului, astfel cum se prevede la articolul 3 alineatul (1) litera (b), poate lua forma unei neprezentări la o ședință de judecată sau a faptului de a nu da curs unei invitații făcute de instanță de a notifica în scris intenția de a se apăra în cauza respectivă.

(7) Prezentul regulament ar trebui să se aplice hotărârilor judecătorești, tranzacțiilor judiciare și actelor autentice privind creanțele necontestate, precum și hotărârilor pronunțate ca urmare a acțiunilor introduse împotriva hotărârilor judecătorești, tranzacțiilor judiciare și actelor autentice certificate ca fiind titluri executorii europene.”

4 Articolul 2 din acest regulament, intitulat „Domeniu de aplicare”, prevede la alineatul (1):

„Prezentul regulament se aplică în materie civilă și comercială și oricare ar fi natura instanței de judecată. Acesta nu reglementează, în special, chestiunile de domeniul fiscal, vamal sau administrativ, nici răspunderea statului pentru acte sau omisiuni comise în exercitarea autorității publice («*acta iure imperii*»).”

5 Articolul 3 din regulamentul menționat, intitulat „Titlurile executorii care trebuie certificate ca titlu executoriu european”, prevede la alineatul (1) litera (b):

„Prezentul regulament se aplică hotărârilor judecătorești, tranzacțiilor judiciare și actelor autentice privind creanțe necontestate.

O creanță se consideră necontestată:

[…]

(b) în cazul în care debitorul nu i s-a opus niciodată, în conformitate cu normele de procedură ale statului membru de origine, în cursul procedurii judiciare; […]”

6 Articolul 4 din același regulament prevede:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

1. «hotărâre judecătorească» înseamnă orice hotărâre pronunțată de o instanță judecătorească dintr-un stat membru, oricare ar fi denumirea care i se dă, precum «decizie», «sentință», «ordonanță» sau «hotărâre de executare», precum și stabilirea de către grefier a sumei reprezentând cheltuielile de judecată;

2. «creanță» înseamnă dreptul la o sumă de bani determinată care a devenit exigibilă sau a cărei dată scadentă a fost indicată în hotărâre, în tranzacția judiciară sau în actul autentic;

[…]”

7 Intitulat „Condițiile de certificare ca titlu executoriu european”, articolul 6 din Regulamentul nr. 805/2004 prevede la alineatul (1) litera (a):

„O hotărâre judecătorească privind o creanță necontestată pronunțată într-un stat membru este certificată, la cererea adresată în orice moment instanței de origine, ca titlu executoriu european în cazul în care se îndeplinesc următoarele condiții:

(a) hotărârea este executorie în statul membru de origine”.

8 Articolul 7 din acest regulament, intitulat „Cheltuielile de judecată”, are următorul cuprins:

„În cazul în care o hotărâre judecătorească cuprinde o hotărâre executorie privind cheltuielile de judecată, inclusiv dobânzile, aceasta se certifică, de asemenea, ca titlu executoriu european în ceea ce privește cheltuielile cu excepția cazului în care, în cursul procedurii în justiție, debitorul s-a opus în mod special obligației sale de a-și asuma cheltuielile respective, în conformitate cu legislația statului membru de origine.”

9 Potrivit articolului 16 din regulamentul menționat, intitulat „Informarea în bună și cuvenită formă a debitorului cu privire la creanță”:

„Pentru a garanta că debitorul este informat în bună și cuvenită formă cu privire la creanță, actul de sesizare a instanței sau actul echivalent trebuie să cuprindă următoarele informații:

[…]

(b) valoarea creanței;

[…]”

10 Inclus în capitolul VII din Regulamentul nr. 805/2004, intitulat „Raporturile cu alte instrumente comunitare”, articolul 27 din acest regulament, intitulat el însuși „Raporturi cu Regulamentul (CE) nr. 44/2001”, prevede:

„Prezentul regulament nu aduce atingere posibilității de a solicita recunoașterea și executarea, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 44/2001 [al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74)], a unei hotărâri judecătorești, a unei tranzacții judiciare sau a unui act autentic privind o creanță necontestată.”

*Dreptul polonez*

11 În conformitate cu articolul 189 din ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (Legea privind Codul de procedură civilă) din 17 noiembrie 1964 (Dz. U. nr. 43, poziția 296), cu modificările ulterioare (versiunea consolidată Dz. U. din 2016, poziția 1822) (denumită în continuare „CPC”), un justițiabil poate sesiza o instanță cu o cerere în constatarea existenței unui raport juridic sau a unui drept, cu condiția de a avea un interes legitim.

12 Potrivit articolului 108 alineatul 1 din CPC, în orice hotărâre prin care se finalizează judecata, instanța se pronunță cu privire la cheltuielile de judecată.

13 În conformitate cu articolele 339 și 340 din CPC, instanța pronunță o hotărâre în lipsă atunci când pârâtul nu s-a înfățișat la termenul fixat pentru judecată și nici nu a prezentat observații verbale sau scrise în cauză. Articolul 343 din CPC prevede că hotărârile pronunțate în lipsă sunt comunicate din oficiu ambelor părți, împreună cu informații privind căile de atac de care dispun. Potrivit articolului 344 alineatul 1 din CPC, pârâtul împotriva căruia a fost pronunțată hotărârea în lipsă poate formula opoziție în termen de două săptămâni de la data la care i-a fost comunicată această hotărâre. În conformitate cu articolul 394 alineatul 1 punctul 9 și alineatul 2 din CPC, în cazul neintroducerii unei căi de atac cu privire la fondul cauzei, oricare dintre părți poate formula, în termen de o săptămână, la instanța de al doilea grad de jurisdicție, o contestație împotriva deciziilor instanței de fond în ceea ce privește plata și obligarea la plata cheltuielilor de judecată de către părți.

14 Potrivit articolului $795^{1}$ din CPC, la cererea creditorului, instanța care a pronunțat o hotărâre judecătorească emite un certificat de titlu executoriu european în cazul în care această hotărâre îndeplinește condițiile prevăzute de Regulamentul nr. 805/2004.

***Acțiunea principală și întrebarea preliminară***

15 Întrucât domnul și doamna Chudaś au sesizat Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (Tribunalul Districtual Poznań-Grunwald și Jeżyce din Poznań, Polonia) cu o acțiune în constatarea dobândirii dreptului de proprietate asupra unui autovehicul, această instanță a invitat DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft, cu sediul în Oberursel (Germania), să intervină în procedură în calitate de pârâtă.

16 O copie a actului de sesizare a instanței, împreună cu o traducere în limba germană, precum și citația pentru ședința din 18 mai 2016 au fost transmise prin poștă, la 30 martie 2016, societății DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft, aceasta având posibilitatea de a formula observații în termen de 30 de zile. Societatea respectivă nu a depus observații și nici nu s-a înfățișat la ședință.

17 În aceste împrejurări, la 18 mai 2016, Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (Tribunalul Districtual Poznań-Grunwald și Jeżyce din Poznań, Polonia) a pronunțat o hotărâre în lipsă prin care a constatat că domnul și doamna Chudaś au dobândit dreptul de proprietate asupra autovehiculului în

litigiu și, în consecință, a obligat DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft să le plătească cheltuieli de judecată în cuantum de 3 900 de zloți polonezi (PLN) (aproximativ 921 de euro).

18 La 4 iulie 2016, o copie a hotărârii menționate, tradusă în limba germană, a fost comunicată prin poștă societății DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft, la sediul social al acesteia, cu precizarea că are posibilitatea de a formula opoziție în termen de două săptămâni, precum și posibilitatea de a introduce o contestație privind cheltuielile de judecată în termen de o săptămână.

19 Întrucât DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft nu a formulat o cale de atac împotriva hotărârii din 18 mai 2016, aceasta a rămas definitivă la 19 iulie 2016.

20 La 11 octombrie 2016, domnul și doamna Chudaś au inițiat procedura principală având ca obiect certificarea ca titlu executoriu european a părții din hotărârea din 18 mai 2016 privind cheltuielile de judecată.

21 Instanța de trimitere exprimă, în esență, îndoieli cu privire la aspectul dacă o astfel de cerere intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 805/2004.

22 Ea susține, în această privință, că din interpretarea literală a articolului 7 din Regulamentul nr. 805/2004, în special din utilizarea termenilor „de asemenea”, ar putea să rezulte că un certificat de titlu executoriu european ar putea fi emis, în ceea ce privește cheltuielile de judecată, numai atunci când hotărârea pe fond privește o creanță necontestată și poate fi certificată ea însăși ca titlu executoriu european.

23 În schimb, potrivit instanței de trimitere, nu poate fi exclus ca o analiză teleologică a dispozițiilor Regulamentului nr. 805/2004 să conducă la concluzia că deciziile privind cheltuielile de judecată pot constitui hotărâri care privesc creanțe necontestate, ceea ce justifică certificarea ca titlu executoriu european, în conformitate cu regulamentul menționat.

24 În aceste condiții, Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (Tribunalul Districtual Poznań-Grunwald și Jeżyce din Poznań, Polonia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 4 punctul 1 coroborat cu articolul 7 din Regulamentul […] nr. 805/2004 […] trebuie interpretat în sensul că o decizie privind cheltuielile de judecată, cuprinsă într-o hotărâre prin care se constată existența unui drept, poate să fie certificată ca titlu executoriu european?”

### *Cu privire la întrebarea preliminară*

25 Prin intermediul întrebării adresate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4 punctul 1 și articolul 7 din Regulamentul nr. 805/2004 trebuie interpretate în sensul că o decizie executorie privind cuantumul cheltuielilor de judecată, cuprinsă într-o hotărâre care nu privește o creanță necontestată, poate fi certificată ca titlu executoriu european.

26 Instanța de trimitere ridică problema dacă acțiunea principală intră în domeniul de aplicare al acestui regulament, în măsura în care hotărârea a cărei certificare ca titlu executoriu european o solicită domnul și doamna Chudaś vizează numai partea consacrată cheltuielilor de judecată dintr-o hotărâre care, la rândul său, din cauza obiectului său principal, și anume constatarea existenței unui drept de proprietate, nu este executorie și, prin urmare, nu intră în domeniul de aplicare al regulamentului menționat.

27 Domeniul de aplicare material al Regulamentului nr. 805/2004 rezultă printre altele din dispozițiile articolului 2 alineatul (1) coroborate cu cele ale articolului 3 alineatul (1), precum și cu cele ale articolului 4 punctul 2 din acest regulament, potrivit cărora acesta se aplică în materie civilă și comercială, hotărârilor judecătorești, tranzacțiilor judiciare și actelor autentice privind creanțe necontestate, acestea din urmă fiind definite ca un drept la o sumă de bani determinată care a devenit exigibilă sau a cărei dată scadentă a fost indicată în aceste hotărâri, tranzacții judiciare sau acte autentice.

28 Pentru ca o hotărâre judecătorească să poată fi certificată, în conformitate cu articolul 6 din regulamentul menționat, ca titlu executoriu european, aceasta trebuie să privească o creanță necontestată și să îndeplinească anumite condiții precizate în cuprinsul articolului respectiv. Una dintre condițiile acestei certificări este cea prevăzută în cuprinsul articolului menționat la alineatul (1) litera (a), și anume ca hotărârea să fie executorie potrivit dreptului statului membru de origine.

29 În ceea ce privește cheltuielile de judecată, Regulamentul nr. 805/2004 prevede dispoziții specifice. Potrivit articolului 7 din acesta, în cazul în care o hotărâre judecătorească cuprinde o hotărâre executorie privind cheltuielile de judecată, aceasta se certifică de asemenea, ca titlu executoriu european în ceea ce privește aceste cheltuieli, cu excepția cazului în care, în cursul procedurii în justiție, debitorul s-a opus în mod special obligației sale de a-și asuma cheltuielile respective, în conformitate cu legislația statului membru de origine.

30 Din modul de redactare a acestei din urmă dispoziții reiese, astfel cum au arătat în mod întemeiat guvernul polonez și Comisia Europeană, că o decizie privind cheltuielile de judecată nu este considerată o hotărâre autonomă în cadrul Regulamentului nr. 805/2004, în măsura în care acesta se aplică unor asemenea cheltuieli numai atunci când ele sunt incluse, în mod accesoriu, într-o hotărâre principală. Astfel, utilizarea termenilor „de asemenea” în modul de redactare a articolului 7 din acest regulament indică faptul că o „hotărâre executorie privind cheltuielile de judecată” este certificată ca titlu executoriu european numai atunci când hotărârea principală privește, în conformitate cu obiectul regulamentului menționat anterior, o creanță necontestată.

31 Această concluzie nu poate fi repusă în discuție de dispozițiile articolului 4 din Regulamentul nr. 805/2004, intitulat „Definiții”. În această privință, este adevărat, pe de o parte, că articolul 4 punctul 1 din acest regulament definește o „hotărâre judecătorească” drept orice hotărâre pronunțată de o instanță judecătorească dintr-un stat membru, inclusiv, printre altele „stabilirea de către grefier a sumei reprezentând cheltuielile de judecată”. Pe de altă parte, o hotărâre executorie cu privire la cheltuielile de judecată constituie, în principiu, o „creanță”, în sensul definiției acestei noțiuni care figurează la articolul 4 punctul 2 din regulamentul menționat.

32 Totuși, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 29 din prezenta hotărâre, în temeiul dispozițiilor specifice referitoare la cheltuielile de judecată prevăzute la articolul 7 din Regulamentul nr. 805/2004, o decizie privind cuantumul unor asemenea cheltuieli nu poate fi certificată ca titlu executoriu european independent de o hotărâre principală privind o creanță necontestată. În măsura în care decizia privind aceste cheltuieli este legată în mod intrinsec de rezultatul acțiunii principale care, prin ea însăși, justifică certificarea unei hotărâri ca titlu executoriu european, definițiile prevăzute la articolul 4 din acest regulament nu pot afecta aplicabilitatea însăși a regulamentului menționat.

33 În măsura în care instanța de trimitere ridică problema dacă obiectivele Regulamentului nr. 805/2004 ar putea să conducă la o concluzie diferită, trebuie amintit că obiectivul principal al acestui instrument este, în conformitate cu articolul 1 din regulamentul menționat, crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate în vederea asigurării, prin intermediul stabilirii unor standarde minime, a liberei circulații a hotărârilor judecătorești, a tranzacțiilor judiciare și a actelor autentice în toate statele membre, fără a fi necesar să se recurgă la o procedură intermediară în statul membru de executare înainte de recunoaștere și de executare. Totuși, considerând că condițiile de aplicare a mecanismului derogatoriu de la regimul comun al recunoașterii hotărârilor instituit prin acest regulament sunt de

strictă interpretare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 martie 2012, G, C-292/10, EU:C:2012:142, punctul 64), acest obiectiv nu poate repune în discuție interpretarea domeniului de aplicare al regulamentului respectiv care rezultă din articolul 7 din acesta.

34 În speță, reiese din decizia de trimitere că acțiunea principală aflată la originea procedurii principale privea o cerere de declarare a existenței unui drept asupra unui bun mobil, în speță un autovehicul, iar nu o creanță necontestată. Întrucât o astfel de acțiune nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 805/2004, o decizie privind cuantumul cheltuielilor de judecată aferente acestei acțiuni nu poate fi nici ea certificată ca titlu executoriu european în temeiul acestui regulament.

35 În lumina ansamblului considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 4 punctul 1 și articolul 7 din Regulamentul nr. 805/2004 trebuie interpretate în sensul că o decizie executorie privind cuantumul cheltuielilor de judecată, cuprinsă într-o hotărâre care nu privește o creanță necontestată, nu poate fi certificată ca titlu executoriu european.

### *Cu privire la cheltuielile de judecată*

36 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șaptea) declară:

**Articolul 4 punctul 1 și articolul 7 din Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui Titlu Executoriu European pentru creanțele necontestate trebuie interpretate în sensul că o decizie executorie privind cuantumul cheltuielilor de judecată, cuprinsă într-o hotărâre care nu privește o creanță necontestată, nu poate fi certificată ca titlu executoriu european.**

Semnături